

REVISTĂ LITERARĂ
reportaj - satiră - umor
Inregistrată Tribunalul Arad,
Secția III Nr. 22/1938

Director:
SIMION NICLEA

Redacția și Administrația
ARAD
Str. V. Babeș Nr. 10.
Telefon: 10-63

ABONAMENTE:
150 lei anual, 3 dolari pt. America
500 lei pt. întreprinderile mijlocii;
1000 lei anual pt. marile întreprinderi. Abonamentele se plătesc înainte.

VICTORIA LEGIUNII

București, Septembrie... —
Ici la „Bravo!”, suntem
bicinuși să râdem. Să râdem
de metehnele oamenilor, de
pucăciunile lor și de proasta
năvălire în multe lucruri.
Voit să descriem frunțile
lungând umbra necazurilor și
în glumă, mai în șeagă,
ironiei au fost adesea
scutul de evidenți pentru cei
au avut ochi de văzut.

Dar când a fost vorba de
marile interese naționale, de
operativele și intransigențele
armului, am fost intransigenți.
Ici bicinuit fără de milă și am
descoperit adevărul denunțând
faptele. E martoră colecția a-
cestui ziar de ceace s'a scris
vara și toamna acestui pre-
zidiu al tragismului, — de anul
1937 și începutul lui 1938...
Ici, sub scutul zbirului cu un
ghiu, am tăcut ca toată lumea
în scărșnei de dinți, am
pănit scârba și revolta.

Cățiva dintre colaboratorii
cestui ziar, au cunoscut și ei
mezul prigoanei. Au cunoscut
ei umezeala închisorilor, dar
nic nu i-a dezarmat.

Credința Legionară, viața de
și jertfă a Căpitanului,
gicul dar eroicul destin al
scenicilor Moța și Marin,
zenia Generalului Zizi Can-
uzino, mișelnica asasinare
celui care a fost Ciumeii, —
oșelut betonând în sufletele
chinuite, credința nezdrun-
că în splendida realitate de
zi: România Legionară.
Ici suflete, ne-a răsunit me-
: „Să faci căpitane o țară
soarele sfânt de pe cer”.
Acum, soarele isbândeii le-
mare a răsărit.

Dupăce, prin alitudine hotă-
dreaptă și intransigentă,
așa cum cere Onoarea și
disciplina Legionară — răul
ost curmat de sus, începând
ostul Carol II, Legiunea
duce noua formă de viață
se bazează exclusiv pe
turile românilor și numai
lor.
Ici noi legionarii nu suntem o-

bicinuși cu vorbăria putrezi-
ciunii „constituționale” de până
acum. La noi fapta primează.
Vom săptul și vom integra nea-
mul în prerogativele lui firești.

Datorită trecutului nefast și
imbecil, România este mai mi-
că. Suntem mai puțini dar dăr-
zenia noastră e mai mare.
Suferințele apocaliptice prin

cari a trecut Legiunea, îi dau,
deabia astăzi dreptul recunos-
cut de a conduce destinele
românești pe drumurile ce nu
vor mai cunoaște niciodată
înfrângeri și umilințe.

Nici o prigoană și nimeni
în lumea asta nu mai poate
stăvilii avântul și împiedeca u-
nitatea... Emil H. Nonu

S'aud iar tulnice...

Ardeal:

S'aud iar tulnice din deal în deal,
Ard munții 'n depărtări, potop și pară,
S'aprinde cerul înspre Tisa țară
Și boii s'opintesc mai greu în plug,
Să sfarme și stăpâni și groși și jug!

Cu sufletul proptit în cărji, țărani
Iși plâng azi bucuriile și anii —
Și nu'nțeleg cum inima de frate
A scris osânda care ne desparte;
Și nu pricep ce blestem greu căzu
Să zicem da, când toți azi spunem: Nu!

Cu mâna pe secure — vis fără de somn —
Unde ești Horia și lancu, unde ești Domn,
Suflet pandur, clocot de fiere și spume,
Să svârli buzduganul peste lume
Și din pământ să-l sgâlțâi de trei ori,
S'aprinzi pământul tot, să spinteci nori?

Cu dreapta pe pistoale și pe Cruce
Veac nou, în vârf de sulii te om aduce;
Dreptatea 'ngenunchiată-i azi, în noi!
Ce astăzi dăm, mâine vom lua 'napoi!
Vau miluit c'o halcă de pământ
Ce-o să vă lepede și din mormânt!

Pomana câștigată pe la uși
O să v'o scuipe 'n față toți cei duși;
Aveți pământ ce-o să rodească spini,
Blesteme și 'n adânc de rădăcini,
Cu-atâția morți și-atâția dusmani vii,
Ardealul Românesc nu-l veți robi!

(Ecoul)

Florica Ciura-Ștefănescu

Doi cerșetori

La colțul străzii stau doi orbi.
O doamnă trece și pune o monedă
în pălăria unuia din ei. Primul orb
întreabă:

— Ascultă. O cunoști pe doamna
asta miloasă?

— Numai din vedere.

Iarăș?

Printr'o decizie a guvernului
maghiar, în teritoriile cedate
din Ardeal a fost interzisă
vânătoarea...

— Se vede treaba că guvernul
maghiar vrea să păstreze vâ-
natul pentru noii vânători de
propagandă!...

Să luăm aminte!...

Gila Juân Nojița sicire

Iacă mă că marle
gheptace o avut a-
șieia carle o zis că
să întoarște roafa
pă țată spița și că
nu adușie ann șie
adușie șlasu. Că
dară nu trebl mai

mult geo săptământă ca să să facă
rândulă bund în țard și să ghece
cu așie carle nor umbiat numa săși
umplă jăburile cu bani gin porșie
pă carle o plăcim ca statu să ată
banii pă carle il trebe ca săși facă
și iel treburile. Cum so lucrat până
amu abge amu să vege când trebe
măturat și curățit pă țat locu gi
gunoi. Că pă țat locu o fost atâte
gunoi gi mal căm vinle să creg că
țată țara o fost numa on grajd ge
marhă da ge marhă ge așieia
domnlești care numa tele or vrut
să stele înlontru și pă șelalășt io
șinut afară. Apu am văzut că o
șinut. Da până să aglungem ca să
curățim grajgiurile ge il și ge gu-
notul lor țacă o trebl să dăm gin
țard vo căceva dărăburi. Dapu leom
țau noi napol numa on pic ge răs-
darie să avem și bariem amu să
nie purțăm cum să cage. Că dară
nui gestul că so făcut curățenie
aclo sus numa trebe să nie lăpădam
și noi așieia mai miși gi țace blăs-
tămășile pă carle le-am învățat gila
șela marl. Că atunși țard geașieia
o și rândulă sus dacă la noi gios
mere și mai geparce blăstămășie.
Cățunși numa întors il și răs țat
pă spinarea noastră o fi.

Apu iacă șie să vă mai spun. E
dară. Că sor dus geași gin Arad
mai mișt slujbași unguri carle or
zis că vreu să margă în țara lor
să slujască aclo. Și pântră il o fost
și unș gila finanș carle o avut plăță
ge numa vo doauă mil și vo căceva
suce gi lei pă lund. Da gi așieia o
putut șine pădurie și pământ și vâ-
nat în tri sace. Că cum o putut fa-
șie țraba esta numa amaru șei, că
dară io cunosc slujbași români cu
plăță mai marle gicât lei dapu il
sărășil abge au cu șie țrăi gipo zi
pă aita. Drept il țard și așieia că
și pântră slujbași rumâni is gestul
și geașieia carle când sor băgat în
slujbă nor avut mal nimic niși mă-
car oădragi cum să cage și amu
șinei ca il așieia domni marl is. Dapu
poace că sor învăța și il mince și
dacă nor vre atunși poace că lor
invăța aifi cum să să poarce ge
amu nalnce că așie cum o fost no
mai și că pre o fost nu șciu cum
ca să nu zic că o fost pre marle
blăstămășie.

Noa emu ge așieia vol să nie tră-
micești abolimentu.

Al vostru
IUÂN NOJÎȚA

Cunoștință veche

Un arădon a fost la București în
anul 1925, s'a dus la „Magazin
General” și-și cumpără o pereche
de ghețe.

După aceea provincialul pleacă și
numai pune piciorul în Capitală de-
cât în anul 1927. Trage la hotel și
a doua zi de dimineață se duce
g'onș la Magazinul General și cum
întră pe ușă, exclamă cu un ton
jovial:

— Bună ziua. Tot eu sânt.

...L' ați recunoscut?

Fugarii...

Vă mai aduceți aminte de protestele noastre înverșanate împotriva alegerii ca vice-președinte în breșia ziaristilor a lui Jakab Geza, redactorul responsabil a ziarului „Arad Közlöny”? Vă mai amintiți de acest tip care se găsea în jurul frunțașilor și conducătorilor arădani, cântând să le ghideze gândul și să-i servească, scriindu-le numele la gazetă, ca apoi să se pretindă tot felul de servicii pentru unguri și evrei, iar pe de altă parte să-și poată informa stăpânii dela Budapesta? Ați observat că numele lui Jakab Geza mai figurează încă pe pagina I a a ziarului „Arad Közlöny” ca redactor responsabil? N-ați uitat, încă, desigur, că nevasta lui Jakab Geza, doctorița Kerekes Rozsi a fost în serviciul Spitalului Central și a Casei Asigurărilor Sociale? Știați că Jakab Geza, ziarist ungar de teapa cea mai șovină avea permis liber cl. I a pe C. F. R.?

... A avut deci tot ce-a vrut în țara românească!

... Știți unde e acum?

... Și-a luat nevasta și copiii și pe baza permisului liber, eliberat de Statul Român — s'a urcat în tren și a trecut în Ungaria!

... Să nu se mire dar, dacă peste câteva zile vreun ziar maghiar de dincolo, ne va injura ca la ușa cortului, prin scrisul lui Jakab Geza, fost până ieri ziarist, cu permis de cale ferată în România!

... Dar cum rămâne cu „Arad Közlöny”? Il menține pe Jakab Geza și pe mai departe redactor responsabil? Cum poate el răspunde din Ungaria de scrisul scribilor de aici? E adevărat că toți sunt de aceeași teapă cu el, dar nu-i legal...

... Al doilea scrib maghiar, adică pardon, evreu, care a trecut în Ungaria, „ne mai putând suporta stările din România” este Salgo Pál corospondentul ziarului „Keleti Ujság” din Cluj. Și acesta era în mare favoare la autoritățile administrative ale orașului și a altor frunțași români, de a căror încredere se bucura... Acum a luat și el drumul Ungariei...

... Au plecat! Este, plecarea lor o dovadă ce nu poate fi zdrăncinată, despre sentimentele ce ni le păstrează ziarele la care fugarii de azi au lucrat. Au plecat doi dar au rămas alții, cari continuă să aduleze și să fie adulați, la rândul lor, de mărimile locale, cart vād în orice ovréias, boțezat și purtător de condeu în coloanele ziarelor evreo-maghiare, un autentic reprezentant al aristocrației hunice. Au plecat, dar oare plecarea lor n'a fost pusă la cale în hrubele redacționale ale ziarelor evreo-maghiare pentru păstrarea unei mai stânse legături și pentru o mai bună informare celor de dincolo asupra stărilor dela noi?

... Directorii ziarelor, evrei cari vorbesc fără nici un fel de preocupare în numele ungarimii de aici, nu înțeleg să tragă consecințele plecării celor doi scribi?

s. mic.

Vagabonzi

- Tu unde locuiești?
- Nicăeri. Dar tu?
- Alături!

Dieceana Institut de Arte grafice, Arad.

Câteva revizuiți ce se impun în via publică a Aradului

Ordinea începută sus, cere ordine și jos, — a statuat d. general Ion Antonescu, Conducătorul Statului. Principiul a și fost pus în practică, la cei de sus, la cei mari. Cei mici, în raport cu Capitala, dar mai priviți sub raport local, continuă să se bucură de roadele trecutului. Fac lucrul acesta toți beneficiarii regimurilor trecute, toți acei cari în momentul venirii nu aveau — în cele mai multe cazuri — după ce bea apă, iar azi sunt proprietari de moșii, de palate și cu deoparte respectabile în bănci sau în castete particulare. Nu pomenim nici un nume, pentru că sunt știute. Nu arătăm nici metodele prin care și-au acaparat averi, pentru că ar însemna să desgroapăm trecutul și să otrăvim din nou sufletele cu procedeele întrebuintate și pentru că — poate — urmele și dovezile de mult vor fi dispărute. Azi, un singur lucru mai prezintă importanță: verificarea tuturor acestor averi. Dar o verificare severă, pentru întărirea moralității masei cinștite și cu folos pentru averea statului. Oricine e bănuț că s'a înfruptat din averea statului sau a recurs la mijloace lăaturalnice și imorale pentru a-și aduna avere, ar trebui trimis, fără judecată, la închisoare, iar averea confiscată în favorul statului, — ne spunea cineva zilele trecute. Apoi a continuat: e adevărat că printre cei mulți, vinovați, se vor strecura și câțiva nevinovați, dar mai bine să suferă și ei decât să-și mai vedem pe cei păcătoși lăfăindu-se în bunătați pentru cari nu au muncit și pe cari nu le-au câștigat prin sudoarea frunței lor.

Propunerea e cam drastică, dar — cred — salutară pentru curățirea societății de elementele imorale, cari uitându-și trecutul și faptele, nu se știase să pretindă întotdeauna locurile prime când e vorba de beneficii materiale și de onoruri pecuniare, iar când e vorba de sacrificii și jertfe în folosul colectivității, să se ferească și să se ascundă, lăsând eforturile pe seama celor mici, celor săraci, dar cinștiți, — urmând ca ei să se prezinte numai la culesul roadelor.

Căsătoriile mixte

O altă revizuire ce se impune, de alt ordin și privind viața particulară a multora dintre frunțașii noștri publica de aici este: catalogarea tuturor celor căsătoriți cu minoritare și în special a celor căsătoriți cu evreice și ungueroici. Sunt foarte mulți și în trecutul apropiat mulți dintre ei au deținut, chiar roluri importante în viața publică. Or, după cum nu s'a putut face nimic sus din cauza amestecului evreesc în toate problemele vitale ale națiunii noastre în general, tot așa pe plan local, din cauza aceluiași amestec nu s'a putut realiza nimic românesc. Dsoparte erau cei căsătoriți cu ungueroici, de altă parte cei căsătoriți cu evreici, iar, aproape toți, erau îngobați în păienjeniișul francmasoneriei care acapara totul pentru membrii ei și împiedeca tot ceiace s'ar fi putut face pentru o opșră de adevărată românizare a orașului, deci de spri-

jinire a elementului românesc și de îndrumare pentru a putea ocupa locurile ce li se cuveneau în virtutea puterii și majorității sale.

Angajații minoritari din slujba românilor

Un alt capitol, care se cere revizuit urgent este acel al angajaților minoritari din serviciul particularilor și al instituțiilor publice. Astfel toți avocații, notarii publici și medicii români cari în serviciul lor de birou și asistență se folosesc de minoritari, să fie obligați a-i înlocui în timpul cel mai scurt prin români și românce. Spunem românce pentru că în mare parte avocații români se servesc de funcționare ungueroici și evreice, în timp ce româncele sunt lăsate să alerge cu lunile după un post mizerabil plătit și de multe ori nici nu-l primesc. Secretarul angajării minoritarelor e însă altul, dar nu insistăm asupra lui, pentru că nu e locul... Dar problema se pune mai acut acum, când din teritoriile cedate Ungariei s'au refugiat aici o seamă de funcționari și funcționare, care tânjesc în așteptarea unui angajament și plasament, fie la instituțiile publice, fie la liberii profesioniști.

Șoferii unguri

Tot acestul capitol îi aparțin și angajații unguri din serviciul Insti-

tuiilor publice. Nu sunt numai adevărați, dar sunt plasați în turla carii foarte ușor ar putea numite „de observație”. Vorba șoferii unguri din serviciul instituțiilor publice. Problema adevărată o și altă dată, pe măsură ceștii oameni în prezența conducătorii autorităților, însă ministri, comandați de unități pot scăpa câte o vorbă, care ușor ajunge apoi, prin intermedierul ungar dela volan, în chile dușmanilor, lăsându-ne mirăm, pe urmă, de felul cu informații asupra celor mai lucruri dela noi. Astfel de sunt la câteva instituții locale și credem, că situația altă parte nu e mai bună. Dacă chestiunea ar trebui reglementată în sensul că ungurii și în minoritarii, să nu poată ocupa fel de posturi.

Iată dar câteva domenii deosebit de importante, în care trebuie să se facă o verificare drastică și o punere.

Speranțele noastre — și de noi este întreaga populație — se îndreaptă spre optimism, având credința că se va realiza o ordine desăvârșită. Nu trebuie să uităm de domeniile aretate de noi, și de altele de mai mică importanță.

Ardealule sus fruntea!

Tatălui meu, mort pentru
robirea ta pământ sfânt
aceste versuri.

Chirurgii dela Viena, îmbolnăviți de sputa
Mangaliilor fatidici... ce se schinceau pe ruta
Roma-Berlin... făcură în trupul tău integru,
O gură, ran'adâncă... Ardeal român și... negru...

C'un bisturiu infect, ce nu cunoaște mila,
Te-au spintecat... deși n'ai vrut... Cu sila
Mite-alungară iarăș, în jugul milenar,
Ardealule cuminte și strajă de hotar...

Te plâng azi toți Românii... chiar și cei lași te plâng
Căci văd din vina lor, cum visele și se frâng.
Și din frumos și tânăr, cum fosta-i ani de ani
Azi ai ajuns iar pradă, barbarilor Pestani...

Ridică-ți fruntea'n sus Ardealule Român!
...Și'ncredunță-ți ochii negri spre barbarul hăpsân
Resfir'atele plete în vântul cel hainar,
Se vor scula toți morții, din somnul legendar!

Vor da mână cu mână și vor porni alean:
Un Doja..., Avram Iancu... un Horia, un Crișan...
Și Cloșca, Gheorghe Lazăr, și eroul dela Turda...
Se vor scula cu toții, ca să alunge ciurda

De boaghine bălțate, cu gurile de lamă,
Ce trupu-ți sfărțecară de România Mamă...
Vedea-vor ei curând ce'nseamnă o hoție,
Făcută pe meleagu-ți măhnită Românie!

Administrator: SIMION BUDEA